

Een beeld van Sarolom

Victor Gijsbers

19 september 2006

Tot aan de hemel reikten de gouden torens van Sarolom, en haar faam reikte tot aan de grenzen der aarde. Zangers van alle volken bezongen de gelukzaligheid en de rijkdommen van Sarolom, stad der steden, de bij de goden geliefde; en zij bezongen haar inwoners, die geen nood kenden en geen angst, behalve deze: dat de eeuwen voorbij zouden gaan en hun geluk zou vervagen, eerst uit de wereld en daarna uit de harten der mensen. Want meer nog dan de val van hun stad vreesden zij vergeten te worden; daar zij meenden dat de herinnering het verleden doet leven en dat wie vergeten wordt pas werkelijk sterft.

Hun geluk nu was zo groot dat zij de dood ervan niet konden verdragen. Dus kwamen de wijze mannen van de stad bijeen opdat zij een manier vonden Sarolom, stad der steden, de bij de goden geliefde, voor eeuwig in de harten der mensen te branden en haar zo voor de vergetelheid te bewaren. Zes dagen sloegen de wijzen beraad en zes nachten keken zij op naar de sterren waar hun goden leefden en smeekten zij om wijsheid; en op de ochtend van de zevende dag lieten zij al-Zarali tot zich roepen. Aldus spraken de wijzen tot al-Zarali: “Van alle beeldhouwwerken zijn die van u het meest geliefd in Sarolom en in de hele wereld, en van alle koningen en prinses krijgt u opdrachten. Nu krijgt u echter een opdracht van het hele volk van Sarolom en van de goden zelf; want u bent uitverkoren om de beeltenis van onze stad en ons geluk te vormen, tot in het kleinste detail, zodat latere geslachten ons aanschouwen en nimmer vergeten.” Toen al-Zarali deze woorden hoorde boog hij diep en verblijdde zich.

De wijze mannen nu vonden een grot in de bergen rond Sarolom, en hierheen brachten zij al-Zarali opdat hij ongestoord zou kunnen werken; en naar de grot brachten zij ivoor en marmer, zilver en goud, en verfstoffen in alle kleuren die het de mensen is gegeven te zien. En over de grot spraken zij hun toverspreuken uit, zodat deze door de goden gezegend was. Daarop begon al-Zarali zijn werk, en de mannen en vrouwen van Sarolom vreesden niet meer.

Lang werkte al-Zarali aan de opdracht der goden, vrij van honger en dorst, niet geteisterd door de kwalen der ouderdom. Uit marmer hakte hij torentjes precies als de torens van Sarolom en bekleedde hen met goud; uit

zilver goot hij de rivier en de kanalen, de waterputten en de vijvers; uit ivoor sneed hij de mensen, stuk voor stuk, iedere man en vrouw, ieder kind en elke grijsaard, alle mensen van Sarolom, en beschilderde hen. Zo gingen vele jaren voorbij, maar er kwam een dag dat hij het gezicht van de laatste man verfde. Toen liet al-Zarali de blik over zijn schepping dwalen, en zag dat het goed was.

Nu Sarolom was vereeuwigd opende de grot zich en stapte al-Zarali het zonlicht in. Maar duizend maal duizend malen was de middag gevolgd op de ochtend en de avond op de middag en de nacht op de avond, en waar eens de gouden torens reikten tot aan de hemel lagen nu nog slechts stenen, half onder het zand. Toen begreep al-Zarali hoeveel jaren zijn werk had gekost, en dat Sarolom was gevallen. Bedroefd liep hij terug de grot in en aanschouwde zijn beeld; en hij herkende de straten en de gebouwen, en hij herkende zijn vrienden en zijn geliefden, las hun dromen op hun delicate gezichten en sprak zachtjes hun namen. Zo herleefde de stad, en zijn hart werd rustig.

Toen nam al-Zarali zijn werk en ging de wereld in, want de mensen moesten zich Sarolom herinneren. En allen die zijn beeld zagen vergaapten zich eraan, want zo iets moois hadden zij niet eerder gezien. Al-Zarali nu reisde tot hij bij het hof van koning Mados kwam, want hij hoorde dat Mados een wijs en scherpzinnig vorst was, bovendien fijngevoelig; zodat Mados hem een geschikt man leek om te waken over de herinnering van Sarolom.

De schildwachten van Mados zagen het werk en lieten al-Zarali toe tot de raadsheren. De raadsheren zagen het werk en lieten al-Zarali toe tot de koning. Toen sprak al-Zarali: “O grote en wijze koning, ik breng u de beeltenis van Sarolom, stad der steden, de bij de goden geliefde; dat nu door de tred van de eeuwen gevallen en door het stof van de wereld bedolven is. Zolang deze beeltenis, die ik gesneden heb, onder de mensen is, zal Sarolom uit hun harten niet wijken en zullen geen duizend eeuwen haar geluk kunnen doden. Ik ben slechts een arme oude man; mijn eind is nabij. Sta mij toe, grote koning, deze schone herinnering over te dragen aan u, die sterk en machtig zijt.”

Koning Mados bezag het werk en verheugde zich, want mooiers hadden zijn ogen nooit aanschouwd. En zijn raadsheren dromden om de beeltenis heen en prezen haar, en meenden dat de oude beeldhouwer wel door de goden geleid moest zijn. Alleen al-Zarali werd het bang te moede, want hij zag dat de raadsheren wel bewonderden maar niet begrepen; en hij zag dat de koning de stad niet herkende en dat de ivoren figuren voor hem geen vrienden en geliefden waren, dat hij hun dromen niet begreep en niet zachtjes hun namen sprak.

Lang bleef Mados naar het beeld staren. “Oude man,” zei hij eindelijk, “voor dit beeld schenk ik u een kist vol robijnen; en indien u meer van deze beelden kunt maken zal ik u rijkelijk blijven belonen.” Maar toen verwonderde de koning zich, want al-Zarali had zich omgedraaid en weende

bittere tranen.